

Valitud keeleversiooni meie töötajad parajasti tõlgivad.

Järgmised keeleversioonid on juba tõlgitud.

Swipe to change

Pärimine

Bulgaaria

bulgaaria keel

Käesolev teabeleht on koostatud koostöös Euroopa Liidu Notariaatide Nõukoguga.

1 Kuidas koostatakse surma puhuks tehtud korraldus (testament, ühine testament, pärimisleping) vara üleminekuks?

Iga vaimselt terve vähemalt 18aastane isik võib oma varaga seoses teha surma puhuks korraldused testamendi kujul. Testaator võib testamendiga käsutada kogu oma vara. Testament võib olla omakäeline (s.t selle on täies ulatuses kirja pannud ja allkirjastanud testaator oma käega) või notariaalne (s.t selle on koostanud notar kahe tunnistaja juuresolekul).

Omakäelise testamendi peab testaator panema täies ulatuses kirja oma käega. Testaator peab selle varustama kuupäeva ja allkirjaga. Allkiri tuleb panna surma puhuks tehtud korralduste alla. Testament võidakse anda kinnises ümbrikus notari hoiule. Sel juhul teeb notar ümbrikule märke hoiulevõtmise kohta. Selle märke allkirjastavad testaator ja notar ning see märke kantakse spetsiaalsesse registrisse.

Notariaalse testamendi koostab notar kahe tunnistaja juuresolekul.

Testaator edastab oma testamendi suuliselt notarile, kes paneb õeldu kirja ning loeb siis kirjaapandu testaatorile tunnistajate juuresolekul ette. Notar teeb nende formaalsuste järgimise kohta testamenti märke, täpsustades testamendi tegemise koha ja kuupäeva. Seejärel allkirjastavad testamendi testaator, tunnistajad ja notar. Notariaalse testamendi koostamisel toimib notar vastavalt tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 578 lõigetele 1 ja 2.

Kui testaator ei saa testamenti allkirjastada, peab ta esitama selle kohta põhjendused ning notar teeb selle avalduse kohta märke enne testamendi ettelugemist.

2 Kas korraldus tuleb registreerida? Kui jah, siis kuidas?

Alates registreerimist käsitlevate eeskirjade muutmisest 1. jaanuaril 2001 tuleb registreerida kinnisvara või kinnisasjaõigustega seotud avalike testamentide ärakirjad.

3 Kas surma puhuks tehtavatele korraldustele esineb muid piiranguid (nt pärandi sundosa)?

Lahkunu üleelanud abikaasal ja lastel või alanejate sugulaste puudumise korral on lahkunu vanematel õigus pärandi sundosale. Kui testaatoril on alanejad sugulased, üleelanud vanemad või abikaasa, ei tohi testaator teha surma puhuks korraldusi või kinkida vara nii, et see kahjustaks neile isikutele ette nähtud sundosa saamise õigust. Kõigi õigustatud isikute sundosa kokku võib moodustada kuni 5/6 varast, kui lahkunul on abikaasa ja kaks või enam last. Sundosast ülejääv vara kujutab endast testaatori pärandvara vabalt kasutatavat osa.

Kui lahkunul ei ole üleelanud abikaasat, on alanejatel sugulastel (sealhulgas lapsendatud lastel) õigus järgmisele sundosale: kui lahkunul on üks laps, on sellel lapsel või tema alanejatel sugulastel õigus poolele testaatori varast; kui lahkunul on kaks või enam last, on neil lastel või nende alanejatel sugulastel õigus 2/3 testaatori varast.

Kui lahkunul on nii alanejad sugulased kui ka üleelanud abikaasa, on abikaasa sundosa võrdne iga lapse sundosaga. Sel juhul on vabalt kasutatava osa suurus ühe lapse puhul 1/3, kahe lapse puhul 1/4 ja kolme või enama lapse puhul 1/6 varast.

Kui testaatoril ei ole alanejaid sugulasi, moodustab abikaasa sundosa poole varast, kui abikaasa on ainus pärija, või 1/3, kui lahkunul on üleelanud vanemad. Üleelanud vanema või vanemate sundosa suurus on 1/3.

4 Kui surma puhuks ei ole korraldust tehtud, kes pärib siis ja kui palju?

Seadusjärgse pärimise korral kohaldatakse järgmisi põhimõtteid lähtuvalt konkreetsest juhtumist.

Kui lahkunul oli vallaline ja tal ei olnud lapsi, pärib tema vara üleelanud vanem või päriavad üleelanud vanemad võrdsetes osades (pärimisseaduse artikkel 6).

Kui lahkunul on ainult teise või kaugema astme alanejad sugulased, siis päriavad lahkunu lähimad alanejad sugulased võrdsetes osades (pärimisseaduse artikkel 7). Kui lahkunul on ainult üleelanud vennad-õed, päriavad nad võrdsetes osades (pärimisseaduse artikli 8 lõige 1). Kui lahkunul on üleelanud vennad-õed ja teise või kaugema astme alanejad sugulased, päriavad esimesena nimetatud sugulased 2/3 varast ja viimati nimetatud sugulased 1/3 varast (pärimisseaduse artikli 8 lõige 2).

Kui lahkunul oli vallaline, kuid tal on üleelanud lapsed, siis need lapsed päriavad võrdsetes osades (pärimisseaduse artikli 5 lõige 1). Lahkunust varem surnud lapse osa läheb üle tema alanejatele sugulastele pärimisjärjekorra alusel.

Kui lahkunul on üleelanud abikaasa, kuid tal ei ole lapsi, ülenejaid sugulasi, vendi-õdesid või nende alanejaid sugulasi, pärib kogu vara abikaasa (pärimisseaduse artikkel 9).

Kui abikaasa pärib lahkunu vara koos ülenejate sugulaste või vendade-õdedega või nende alanejate sugulastega, pärib abikaasa poole varast, tingimusel et pärimine toimub enne kümne aasta möödumist abielu sõlmimisest. Kui abiellumisest on möödunud üle kümne aasta, saab abikaasa 2/3 varast. Kui abikaasa pärib lahkunu vara koos ülenejate sugulaste ja vendade-õdedega või nende alanejate sugulastega, pärib abikaasa 1/3 varast esimesel juhul ja 2/3 varast teisel juhul.

Kui lahkunul on abikaasa ja lapsed, päriavad nad võrdsetes osades (pärimisseaduse artikli 9 lõige 1).

5 Milline ametiasutus on pädev:

5.1 pärimisasjades?

Pärandi vastuvõtmiseks ei pea pärija järgima mingit erimenetlust.

Isik, kelle valduses on omakäeline testament, peab testamendi avalikustamiseks pöörduma notari poole niipea, kui ta saab teada testaatori surmast.

Iga huvitatud isik võib pöörduda selle piirkondliku kohtu kohtuniku poole, kelle tööpiirkonnas pärand avanes, et lasta seada tähtaeg, mille jooksul tuleb testament esitada notarile avalikustamise eesmärgil.

Notar avalikustab testamendi, koostades avalduse, milles kirjeldatakse testamendiga seotud tingimusi ja antakse teada selle avamisest. Avalduse allkirjastavad testamendi esitanud isik ja notar. Testamenti sisaldav dokument lisatakse avaldusele ning eespool nimetatud isikud peavad nimetähedega varustama kõik leheküljed.

Kui testament oli antud notari hoiule (pärimisseaduse artikli 25 lõige 2), astub asjaomased sammud see notar.

5.2 võtma vastu pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Pärimine toimub pärandi vastuvõtmise teel. Vastuvõtmine jõustub alates pärandi avanemisest.

Pärandi vastuvõtmiseks võib esitada kirjaliku avalduse pärandi avanemise järgse piirkondliku kohtu kohtunikule. Sel juhul tehakse spetsiaalsesse registrisse märke pärandi vastuvõtmise kohta.

Pärand loetakse vastuvõetuks ka siis, kui pärija astub samme, mis annavad ilmselgelt märku tema kavatsusest pärand vastu võtta, või kui pärija varjab pärandvara. Viimasel juhul kaotab pärija õiguse oma osale varjatud varast.

Mis tahes huvitatud isiku avalduse alusel määrab piirkondliku kohtu kohtunik – pärast seda, kui ta on kutsunud pärimisõigusega isiku kohtusse – tähtaja, mille jooksul see isik peab andma teada pärandi vastuvõtmisest või sellest loobumisest. Kui pärija vastu on algatatud kohtuasi, määrab selle tähtaja asja menetlev kohus.

Kui pärija ei vasta ettenähtud tähtaja jooksul, jääb ta ilma oma õigusest pärand vastu võtta.

Pärandi vastuvõtmise avaldus kantakse spetsiaalsesse kohturegistrisse.

Pärandist loobumise korral järgitakse sama menetlust ning loobumine registreeritakse samamoodi.

5.3 võtma vastu annaku vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Kohaldatakse pärandi vastuvõtmise või pärandist loobumise menetlust.

5.4 võtma vastu pärandi sundosa vastuvõtmise või sellest loobumise avaldust?

Pärandi sundosa vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks erimenetlus puudub. Pärija, kellel on õigus sundosale, kuid kellel ei ole võimalik seda täies ulatuses saada annakute või kingituste tõttu, võib esitada kohtule avalduse nende annakute ja kingituste vähendamiseks sellises ulatuses, mis on vajalik, et täiendada sundosa, mis jääb järele pärast tehtud annakute ja kingituste – välja arvatud tavapärase kingituste – mahaarvamist.

Kui pärija, kelle sundosa on negatiivselt mõjutatud, kasutab pärimisõigust isikute vastu, kes ei ole seadusjärgsed pärijad, peab pärija olema pärandi vastu võtnud vara inventuuri alusel.

Vabalt käsutatava osa ja pärija sundosa suuruse kindlaksmääramiseks arvatakse pärandvara hulka kogu testataatorile tema surma ajal kuulunud vara, millest arvatakse maha võlad ja mis tahes pärandvara väärtuse suurenemine pärimisseaduse artikli 12 lõike 2 alusel. Seejärel arvestatakse vara hulka kingitused (välja arvatud tavapärase kingitused) olenevalt nende staatusest nende kinkimise ajal ja kinnisvara puhul nende väärtusest pärandi avanemise ajal või vallasvara puhul nende väärtusest nende kinkimise ajal.

Testamendijärgsete korraldustega jäetud pärandit vähendatakse võrdeliselt, tegemata samas vahet pärijate ja annakusaajate vahel, välja arvatud juhul, kui testataator on ette näinud teisiti.

6 Lühikirjeldus siseriikliku õiguse kohase pärimismenetluse, sealhulgas pärandvara likvideerimise ja pärandvara jagamise kohta (sealhulgas teave selle kohta, kas kohus või muu ametiasutus algatab pärimismenetluse ametiülesande korras).

Pärandvara on peamiselt võimalik likvideerida kas kohtu kaudu või vara vabatahtliku jagamise abil. Igal kaasomanikul on õigus nõuda vara jagamist olenemata tema osa suurusest.

Pärandvara vabatahtlik jagamine toimub kõigi kaasomanike nõusolekul ja vormistatakse lepinguna. Omandiõiguse seaduse artikli 35 lõike 1 kohaselt tuleb sellise vallasvara vabatahtlik jagamine, mis on väärt enam kui 50 Bulgaaria leevi, või kinnisvara jagamine vormistada kirjalikult ning allkirjad peavad olema notariaalselt kinnitatud. Vabatahtliku jagamise puhul muutub iga kaasomaniku mõtteline osa kaasomandist eraldiseisvaks ja sõltumatuks omandiõiguseks kaasomandisse kuulunud vara tegeliku osa üle.

Pärandvara kohtulik jagamine toimub tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 341 ja sellele järgnevatel artiklite kohase erimenetluse alusel. Vara jagamise taotlemisele ei ole kehtestatud tähtaegu. See võistlev menetlus koosneb kahest etapist.

Esimene etapp on seotud vara jagamise lubatavusega.

Vara jagamist taotlev kaasomanik esitab piirkondlikule kohtule kirjaliku avalduse, millele on lisatud järgmised dokumendid:

- 1) testataatori surmatunnistus ja pärimistunnistus;
- 2) pärandvaraga seotud tõend või muud kirjalikud tõendid;
- 3) avalduse ja selle lisade ärakirjad, mis antakse kaaspärijatele.

Esimesel kohtuistungil võib mõni muu kaaspärija esitada kirjaliku avalduse muude varade arvamiseks pärandvara hulka. Samuti võib iga kaaspärija vaidlustada esimesel kohtuistungil teise kaaspärija õiguse osaleda vara jagamisel, tema osa suuruse või teatavate varade pärandvara hulka arvamise.

Vara jagamise menetluse käigus lahendab kohus vaidlusi, mis on seotud põlvnemisega, lapsendamisega, testamentidega, kirjalike tõendite autentsusega või avaldustega testamendijärgsete korraldustega jäetud pärandi või kingituste suuruse vähendamiseks.

Esimese etapi lõpus teeb kohus otsuse pärandvara jagamise lubatavuse kohta. Kohus määrab kindlaks, millised varad jagatakse milliste isikute vahel ning kui suur on iga kaaspärija osa. Tehes otsuse vallasvara jagamise lubatavuse kohta, teeb kohus otsuse ka selle kohta, millisele kaaspärijale see vara jääb. Juhul kui pärija või pärijad ei kasuta pärandvara vastavalt oma pärimisõigusele, võib kohus samas kohtuotsuses või sellele järgnevas otsuses pärija avalduse alusel otsustada, millistel pärijatel on õigus kasutada millist vara kuni vara lõpliku jagamiseni või millise summa peavad kasutama maksma teistele pärijatele vara kasutamise eest.

Teine etapp hõlmab vara jagamist. Moodustatakse pärandiosad ning konkreetsed varad antakse konkreetsetele pärijate ainuomandisse. Selleks koostatakse pärandvara jagamise protokoll ja tõmmatakse loosi. Kohus koostab pärandvara jagamise protokolliga eksperdiarvamuse alusel vastavalt pärimisseadusele.

Pärast pärandvara jagamise protokolliga kavandi koostamist kutsub kohus pooled kohtusse, et tutvustada neile seda protokoll ja kuulata ära nende vastuväited. Seejärel koostab kohus kohtuotsusena lõpliku pärandvara jagamise protokoll ja kuulutab selle välja. Pärast kõnealust protokolliga käsitleva kohtuotsuse jõustumist kutsub kohus pooled loosi tõmbama. Kohus võib jagada pärandvara kaaspärijate vahel loosi tõmbamata, kui osade moodustamine ja loositõmbamine osutub võimatuks või liiga keeruliseks.

Kui vara on jagamatu ja seda ei ole võimalik arvata mis tahes osa hulka, näeb kohus ette selle müügi avalikul oksjonil. Kaaspärijad võivad avalikul oksjonil pakkumisi teha.

Kui jagamatu vara kujutab endast eluaset, mis kuulus varaühisusse, mis lõppes abikaasa surmaga või lahutusega, ning üleelanud abikaasal või endisel abikaasal, kellele on antud abielust sündinud laste hooldusõigus, ei ole isikliku eluaset, võib kohus selle abikaasa avalduse alusel käsitada kodu tema pärandiosana ning kompenseerida teistele kaasomanikele nende pärandvara osad muu varaga või rahaga.

Kui jagamatu vara kujutab endast eluaset, võib mis tahes kaaspärija, kes elas seal pärandi avanemise ajal ja kellel puudub mis tahes muu eluase, esitada avalduse, et see eluase määrataks tema osaks ning et teistele kaaspärijatele kompenseeritaks nende osad muu varaga või rahaga. Kui neile tingimustele vastab mitu kaaspärijat ja nad esitavad nõude varale, antakse eelisõigus sellele isikule, kes pakub kõrgemat hinda.

Asjaomane vara määramise avaldus tuleb esitada hiljemalt esimesel kohtuistungil, mis toimub pärast pärandvara jagamise lubatavust käsitleva kohtuotsuse jõustumist. Vara väärtuseks on tema tegelik väärtus.

Kui osad kompenseeritakse rahaga, tuleb makse teha ja seadusest tulenevad viivised tasuda kuue kuu jooksul alates vara määramist käsitleva otsuse jõustumise kuupäevast.

Kaaspärijast, kes on saanud oma osana vara, saab omanik, kui ta on teistele pärijatele nende osa rahaliselt kompenseerinud (tasudes sealhulgas viivised) ettenähtud tähtjaks. Kui raha tähtja jooksul ei maksta, kaotab vara määramist käsitlev otsus seaduse järgi kehtivuse ning vara pannakse müüki avalikul oksjonil. Vara võidakse määrata teisele kaaspärijale, kes vastab tingimustele ja on taotlenud ettenähtud aja jooksul vara talle eraldamist. Sel juhul ei panda vara müüki avalikul oksjonil, tingimusele et see teine kaaspärija tasub viivitatult vara väärtusega võrdse summa, millest on maha arvatud tema enda osa sellest varast. Saadud tulu jagatakse teiste kaasomanike vahel võrdeliselt nende osadega.

Kohtuliku jagamismenetluse võib lõpetada ja pärandvara likvideerida poolte vahel saavutatud kokkuleppe alusel, mille on heaks kiitnud kohus.

7 Kuidas ja millal saab isikust pärija või annakusaaja?

Isikust saab pärija või annakusaaja pärandi vastuvõtmisel. Enne pärandi vastuvõtmist võib pärimisõigust omav isik pärandvara valitseda ja esitada valdushagisid pärandvara säilitamiseks.

8 Kas pärija pärib ka surmu võlad? Kui jah, siis millistel tingimustel?

Lahkunu pärandvara ühisusest osa omandamisega saab iga pärija või annakusaaja mõttelise osa pärandaja pärandvara hulka kuuluvatest varadest ja võlgadest.

Sõltuvalt oma osa suuruselt vastutavad pärandi vastu võtnud pärijad pärandvara koormavate võlgade eest.

Pärija, kes võttis pärandi vastu inventuuri alusel, vastutab võlgade eest ainult saadud pärandvara ulatuses.

Soovist võtta pärand vastu inventuuri alusel tuleb teada anda kirjalikult piirkondlikule kohtule kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil pärija sai teada pärandi avanemisest. Piirkondliku kohtu kohtunik võib seda tähtaega pikendada kuni kolme kuu võrra. Pärandi vastuvõtmise kohta tehakse kanne spetsiaalsesse kohturegistrisse.

Teovõimetud isikud, valitsus ja valitsusvälised organisatsioonid võtavad pärandi vastu ainult inventuuri alusel.

Kui üks pärija võtab pärandi vastu inventuuri alusel, võivad teised pärijad saada sellest kasu, ilma et see mõjutaks nende õigust võtta pärand vastu või loobuda selle vastuvõtmisest.

Pärandvara inventuur koostatakse kooskõlas tsiviilkohtumenetluse seadustikuga.

9 Milliseid dokumente ja/või millist teavet üldjuhul nõutakse kinnisvara registreerimiseks?

Kinnisvara või kinnisasjaõigustega seotud avalike testamentide ärakirjad tuleb registreerida. Üldiste testamentide puhul tõendatakse kinnisvara olemasolu asjaomases kohtupiirkonnas deklaratsiooniga, millel on soodustatud isiku notariaalselt kinnitatud allkiri ning millega määratakse kindlaks kinnisvara, millest soodustatud isik on teadlik asjaomases kohtupiirkonnas. Deklaratsioon esitatakse koos testamendiga vara asukohajärgses piirkonnas registreerimise eest vastutavale kohtunikule.

Kinnisvara asukohajärgne registriteenistus teeb registrikande registreerimise eest vastutava kohtuniku korralduse alusel. Selleks kantakse registreerimisele kuuluvad dokumendid avalikult kättesaadavatesse registritesse.

Registreerimisavaldusele lisatakse kinnisvara ja kinnisasjaõigustega seotud testamentide kaks notariaalselt tõestatud ärakirja.

9.1 Kas pärandi hooldaja määramine on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik? Kui see on kohustuslik või taotluse korral kohustuslik, milliseid samme tuleb selleks astuda?

Pärandi hooldaja määramine ei ole kohustuslik. Testaator võib nimetada testamenditäitjaks ühe teovõimelise isiku või mitu sellist isikut.

Mis tahes huvitatud isiku avalduse alusel võib pärandi avanemise asukoha järgse piirkondliku kohtu kohtunik määratud isikule ette näha tähtja selle ülesande vastuvõtmiseks. Kui määratud isik ei ole tähtja saabudes seda ülesannet vastu võtnud, loetakse, et ta loobus selle ülesande vastuvõtmisest. Piirkondliku kohtu kohtunik võib testamenditäitja tema kohustustest vabastada, kui ta on hooletu või teovõimetu või ei täida talle usaldatud ülesandeid testamenditäitjale kohaselt.

9.2 Kellel on õigus surma puhuks tehtud korraldus täide viia ja/või pärandit hooldada?

Vt eelmisele küsimusele antud vastus.

Kui isik suri testamenti jätmata või ei määranud testamenditäitjat, võib mis tahes pärimisõigusega isik vara valitseda ja esitada selle varaga seoses valdushagisid vara säilitamiseks kuni pärandi vastuvõtmiseni.

9.3 Millised on pärandi hooldaja volitused?

Testamenditäitja peab koostama vara inventuuri, kutsudes selles protsessis osalema pärijaid ja annakusaajaid.

Ta võtab üle pärandvara valduse ja valitseb vara seni, kuni see on vajalik surma puhuks tehtud korralduste täitmiseks.

Tal ei ole õigust vara võõrandada, välja arvatud juhul, kui see on vajalik ja selleks on loa andnud piirkondliku kohtu kohtunik, kes teeb otsuse pärast pärijate ärakuulamist.

10 Millised dokumendid antakse üldjuhul välja siseriikliku õiguse kohaselt pärimismenetluse jooksul või selle lõpus, tõendades pärandisaajate staatust ja õigusi? Kas neil on konkreetne tõendusjõud?

Kui testaator on koostanud omakäelise testamendi, siis notar avalikustab testamendi, koostades avalduse, milles kirjeldatakse testamendiga seotud tingimusi ja antakse teada selle avamisest.

Seadusjärgsed pärijad tõendavad oma pärimisõigust lahkunu viimase alalise elukoha järgse omavalitsuse juhi väljastatud pärimistunnistusega.

Pärimistunnistus väljastatakse ainult seoses isikutega, kes on surma kuupäeva seisuga registreeritud rahvastikuregistris ja kelle kohta koostati surmatunnistus.

Pärimistunnistus väljastatakse perekonnaseisutoimingute seaduse artikli 24 lõike 2 ning rahvastikuregistri alusel väljastatavaid tõendeid käsitleva määruse artikli 9 alusel. Tunnistus väljastatakse seadusjärgsele pärijale, tema seaduslikule esindajale või kolmandale isikule, tingimusele et asjaomasel kolmandal isikul on seda tunnistust vaja oma seadusjärgsete õiguste kasutamiseks või kui neil on olemas sõnaselged notariaalsed volitused.

Tunnistuse väljastamiseks on vajalikud järgmised dokumendid:

- perekonnaseisutoimingute ja haldusteenuste teabekeskuse vormil esitatud avaldus, milles märgitakse lahkunu pärijaid käsitlevad üksikasjad ning mille peab esitama pärija või tema volitatud isik;
- surmatunnistuse ära kiri (kui selle on väljastanud teine omavalitsusüksus);
- avalduse esitaja isikut tõendav dokument;
- notariaalne volikiri, kui avalduse esitab volitatud esindaja.

Viimati uuendatud: 11/12/2015

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja

Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.